

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS CHUKAS • MAAMAR 1

וידבר הוי' וגו' זאת חקת התורה אשר צוה הוי' לאמר

« Et Havaya parla... Ceci est le statut de la
Torah qu'Havaya a ordonné, en disant »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likkutei-torah/chukas/1/

1 וידבר הוי' וגו' זאת חקת התורה אשר צוה הוי' לאמר. וצ"ל דהא כתיב תחלה וידבר הוי' שהקב"ה הוא המדבר למשה זאת חקת התורה וא"כ מהו אשר צוה הוי' ה"ל"ל [הוה ליה למימר] אשר אני מצוה.

«Et Havaya parla», etc. : «Ceci est le statut ('houkat) de la Torah que Havaya a ordonné, en disant.» Or, il faut comprendre: il est écrit d'abord «Et Havaya parla», [ce qui signifie] que le Saint béni soit-Il est Celui qui parle à Moché: «Ceci est le statut de la Torah.» Si tel est le cas, que signifie «que Havaya a ordonné»? Il aurait dû être écrit: «que J'ordonne.»

גם להבין קצת ענין פרה אדומה שנאמר בה חקת התורה. אך הענין דהנה התורה נק' תורה שבכתב הקב"ה אומר ומשה כותב ודברי סופרים נק' תורה שבעל פה.

Il faut aussi comprendre quelque peu la question de la vache rousse (para adouma), dont il est dit: «le statut de la Torah». Voici toutefois l'explication: la Torah est appelée Torah écrite, car «le Saint béni soit-Il parle et Moché écrit»; quant aux paroles des Scribes, elles sont appelées Torah orale.

אמנם חקת התורה לשון חקיקה (כמ"ש ברבות ר"פ זו חקה חקקתי), והיינו כמו שהתורה היא בשרשה ומקורה ששם היא בבחי' אותיות החקיקה שהוא מדרגה עליונה מבחי' התלבשותה במדרגת שנק' אותיות הכתב להיות נק' תורה שבכתב

Cependant, 'houkat ha-Torah est une expression qui évoque la gravure ('hakika) (comme il est écrit dans Midrach Rabba, au début de la paracha: «C'est un statut; J'ai gravé ['hakakti].») Cela désigne la Torah telle qu'elle se trouve dans sa racine et sa source, où elle est au niveau de lettres gravées, degré supérieur à celui où elle est revêtue dans le degré appelé lettres écrites, de sorte qu'elle est appelée Torah écrite.

כמו עד"מ בגשמיות באותיות הנכתבים ע"ג [על גבין] הקלף לכן הרי האותיות הם דיו שהוא דבר זר ונפרד מהקלף שלא היה לו שום שייכות מקודם אל הקלף רק שאח"כ כשכותב הספר בדיו ע"ג [על גבין] קלף נתאחדו והיו לאחדים.

À titre d'analogie, dans le domaine matériel: les lettres écrites sur un parchemin blanc sont de l'encre, une substance étrangère et distincte du parchemin, qui n'avait auparavant aucun lien avec lui; ce n'est qu'ensuite, lorsque l'on écrit le rouleau avec de l'encre sur le parchemin, qu'ils s'unissent et ne font plus qu'un.

אבל אותיות החקיקה הם מיניה וביה והן דבר אי ממש עם האבן שנחקקו בו (ועמ"ש מענין זה בד"ה אם בחקתי תלכו ועמ"ש בד"ה שחורה אני ונאווה בענין שהתורה ניתנה באש שחורה ע"ג [על גבי] אש לבנה.

Mais les lettres gravées sont de la chose elle-même et se trouvent en elle; elles ne font véritablement qu'un avec la pierre dans laquelle elles ont été gravées. (Voyez ce qui est écrit à ce sujet dans le discours qui commence par «Si vous marchez selon Mes statuts», ainsi que dans le discours qui commence par «Je suis noire et belle», à propos de la Torah donnée comme un feu noir sur un feu blanc.)

וזהו ענין תורה שבכתב. וממש"ש [וממה שכתוב שם] יובן ג"כ ענין פי' אותיות החקיקה דהיינו עד"מ האותיות שבנפש ע"ש) וזהו זאת חקת התורה.

Tel est le sens de la Torah écrite. Et ce qui est écrit là-bas permettra également de comprendre le sens des lettres gravées, à savoir, par analogie, les lettres qui se trouvent dans l'âme; voyez là-bas.) Tel est le sens de «Ceci est le statut de la Torah».

כלומר שע"י מצות פרה אדומה שהיא חוקה (ע"י בקהלת רבה ס"פ מי כהחכם וברכות בא פי"ט תצוה ר"פ ל"ח אמור ספ"ל נשא פייב דרמ"ט ע"ד פייג דרנ"ג ע"ד)

C'est-à-dire que par la mitsva de la vache rousse, qui est un statut ('houka) (voir Kohelet Rabba, à la fin du passage «Qui est semblable au sage»; et Midrach Rabba: Bo, chapitre 19; Tetsavé, début du chapitre 38; Emor, fin du chapitre 30; Nasso, chapitre 12, page 249, colonne d; chapitre 13, page 253, colonne d),

תמשיכו למעלה בחי' אותיות החקיקה של התורה להיות משם ממש יורד ונמשך בבחי' אותיות הכתב דהיינו בתשב"כ [בתורה שבכתב] ומתשב"כ [ומתורה שבכתב] יומשך גילוי זה בתשב"כ [בתורה שבעל פה].

vous ferez descendre d'en haut le niveau des lettres gravées de la Torah, de sorte que de là même il descende et se prolonge au niveau des lettres écrites, c'est-à-dire dans la Torah écrite; puis, de la Torah écrite, cette révélation se prolongera dans la Torah orale.

והיינו לפי שמצות פרה אדומה הוא כללות התורה כמשי"ת [כמו שיתבאר] ולזאת ירדה הנשמה ממקום כבודה בג"ע [בגן עדן] ונתלבשה בגוף החומרי כדי לעשות את התורה.

Et cela tient au fait que la mitsva de la vache rousse est l'expression générale et collective (klalus) de la Torah, comme nous l'expliquerons. C'est pourquoi l'âme descendit du lieu glorieux qu'elle occupait dans le Gan Eden et se revêtit d'un corps matériel, afin de faire la Torah.

2 וזהו ויצונו ה' לעשות את כל החקים האלה כו' וזהו ועשיתם אתם וכתוב ושמרתם את חקתי כו'

Et voici [le sens de] «Havaya nous a ordonné d'accomplir toutes ces lois», etc. Et voici [le sens de] «Vous les accomplirez»; et il est écrit: «Vous garderez Mes lois», etc.,

אשר יעשה אותם האדם שהאדם הוא העושה אותן למצות וחוקים שממשיך אותן מבחי' אותיות החקיקה בבחינת תורה שבכתב ועי"ז וחי בהם

«que l'homme accomplira»: car c'est l'homme qui les transforme en mitsvot et en lois, en les faisant descendre du niveau des lettres gravées au niveau de la Torah écrite; et par cela, «il vivra par elles».

וזהו ירידת הנשמות בגוף ירידה צורך עליה ועשיה והמשכה זו היינו עי" אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] וכמ"ש ואהבת בכל לבבך כו', ועי"ז אח"כ והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך כו'

Et telle est [la raison de] la descente des âmes dans le corps: une descente en vue d'une élévation. Cette réalisation et cette attraction vers le bas se font par un éveil d'en bas, comme il est écrit: «Tu aimeras... de tout ton cœur», etc.; et par cela, ensuite, «Ces paroles que Je te commande seront...», etc.

(וזהו עי"ד שנת' [שנתבאר] סד"ה זכור את יום השבת לקדשו וכתוב שמור כו' גבי וכדי להעלות התורה ולקשרה באור א"ס ב"ה ממש שלמעלה מבחי' אדם כו' ע"ש גם כמ"ש סד"ה נר חנוכה כו')

(Et cela s'inscrit dans la même ligne que ce qui a été expliqué à la fin du discours commençant par «Souviens-toi du jour du Chabbat pour le sanctifier», et où il est écrit: «Garde», etc., à propos de «et afin d'élever la Torah et de la lier à la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, elle-même, qui est au-dessus du niveau d'Adam», etc.; voir là-bas. De même, comme il est écrit à la fin du discours commençant par «La lampe de 'Hanouka», etc.,

מזוזה מימין שאותיות התורה שרשן למעלה מעלה מבחי' התורה ונמשך משם בחי' תוספת אור באור התורה והיינו עי" ההעלאה של נר מצוה ועי" אותיות התפלה כו' ע"ש, וענין האותיות שלמעלה מהתורה עצמה היינו בחי' אותיות החקיקה).

«La mezouza à droite»: les lettres de la Torah ont leur racine très, très au-dessus du niveau de la Torah, et de là une lumière supplémentaire est attirée dans la lumière de la Torah; cela se fait par l'élévation de «la lampe d'une mitsva» et par les lettres de la prière, etc.; voir là-bas. Les lettres qui se situent au-dessus de la Torah elle-même sont le niveau des lettres gravées.)

ולהבין איך יהיה ביכולתם להמשיך המשכה עליונה זו וגם מה שייכות ענין זה שהוא כללות התורה למצות פרה אדומה דוקא.

Et il faut comprendre comment ils pourront être en mesure d'opérer cette attraction sublime, ainsi que le lien entre cette notion — leur expression générale et collective de la Torah — et précisément la mitsva de la vache rousse.

והענין דהנה מבואר במ"א (כפ' יתרו בד"ה וכל העם רואים את הקולות) שכללות ענין המצות הוא שע"י נמשך לאדם בחי' ומדרגת מ"ש בחיות הקדש והחיות רצוא ושוב

Voici l'explication : il est expliqué ailleurs (dans la parasha de Yitro, dans le discours commençant par « Et tout le peuple vit les sons ») que le sens général des mitsvot est que, par elles, est attiré vers l'homme le niveau et le degré de ce qui est écrit au sujet des 'Hayot saintes : « Et les 'Hayot couraient et revenaient » (ratso vashov).

וזהו מ"ש באברהם הלך ונסוע והוא מ"ש בס"י [בספר יצירה] ואם רץ לבך שוב לאחד, רץ לבך

Et voici ce qui est écrit au sujet d'Avraham : « allant et voyageant » ; c'est aussi ce qui est dit dans le Sefer Yetsira : « Si ton cœur court, retourne vers l'Un ». « Ton cœur court » :

כי בינה ליבא שע"י ההתבוננות בגדולת ה' איך כי ביו"ד נברא העוה"ב [העולם הבא] שאפילו עוה"ב [עולם הבא] שהוא תענוג אין קץ

car « Bina (compréhension) est le cœur » : par la contemplation de la grandeur de D.ieu — comment « le monde futur fut créé par le youd » —, de sorte que même le monde futur, qui est un plaisir sans fin,

וכמאמר מוטב דלידייניה כו' נמשך רק מאות א' דכלא חשיב ממש לגבי עצמות א"ס ב"ה

comme dans l'enseignement : « Mieux vaut qu'il soit jugé », etc., provient d'une seule lettre, qui est véritablement considérée comme néant par rapport à l'essence de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il.

וזהו כי עמך מקור חיים שבחי' מקור חיים ג"ע [גן עדן] ועוה"ב [ועולם הבא] הוא רק עמך בחי' טפל כו'

Et c'est là [le sens de] « Car auprès de Toi est la source de vie » : le niveau de « la source de vie », le Gan Eden et le monde futur, n'est que « auprès de Toi », au niveau de ce qui est secondaire, etc.,

ובטל לגבי מהו"ע [מהותו ועצמותו] ית' ועי"ז יומשך הרצוא והתשוקה אליו ית' ממש ליכלל וליבטל בו ית' וכמ"ש מי לי בשמים ועמך לא חפצתי כו'

et annulé par rapport à Son être et à Son essence, béni soit-Il. Par là, l'élan et le désir ardent vers Lui-même, béni soit-Il, seront éveillés, afin d'être inclus en Lui et de s'annuler en Lui, béni soit-Il; comme il est écrit: «Qui ai-je dans les cieux? Et auprès de Toi, je ne désire rien», etc.

פי' אפילו בחי' גי"ע [גן עדן] שנק' עמך מקור חיים לא חפצתי רק אליו ית' ממש, ורצוא זה נק' רץ לבך שהוא בחי' יסוד האש שבלב, ואח"כ שוב לאחד ונמשך מחמת

C'est-à-dire: je ne désire même pas le niveau du Gan Eden, appelé «auprès de Toi est la source de vie»; je ne désire que Lui-même, béni soit-Il. Cet élan est appelé «ton cœur s'élance»; il correspond à l'élément du feu dans le cœur. Puis vient [le mouvement de] «retourner vers l'Un», qui est suscité par

ההתכוננות בסכ"ע [בסובב כל עלמין] אשר אין לפניו מעלה ומטה ועולמות העליונים עם העשייה גשמיות שוין אצלו ית' כמ"ש את השמים ואת הארץ אני מלא א"כ לא שייך רצוא ועליה כי הוא

la contemplation de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), devant laquelle il n'y a ni haut ni bas, et les mondes supérieurs, comme le monde physique d'Assiya (Action), sont égaux pour Lui, béni soit-Il, ainsi qu'il est écrit: «Je remplis les cieux et la terre.» Dès lors, l'élan et l'ascension n'ont pas lieu d'être, car Il

נמצא למטה כמו למעלה וכל העליות ילכו מחיל אל חיל זהו שייך רק בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] כו' se trouve en bas comme en haut; et toutes les ascensions, «ils vont de force en force», ne s'appliquent qu'au niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), etc.

ואדרבה בחי' גילוי זה דסכ"ע [דסובב כל עלמין] יהיה לעי"ל [לעתידי לבוא] למטה דוקא, וזהו ולא תוסיף קום שא"צ [שאין צריך / שאינו צריך] עליות כי יהיה הגילוי למטה ע"י קיום התורה ומצות בעשייה

Au contraire, cette révélation de sovev kol almin se manifesterà, dans le monde futur, précisément en bas. Et c'est là [le sens de] «elle ne se relèvera plus»: il n'y aura pas besoin d'ascensions, car la révélation sera en bas, grâce à l'accomplissement de la Torah et des mitsvot dans Assiya.

ולכן נמשך מזה בחי' שוב והוא בחי' יראה וביטול שלמעלה מבחי' אהבה והוא בחי' יסוד המים שבמוח חכמה כח מ"ה [מה] שלמעלה מבחי' בינה ליבא כו'.

C'est pourquoi il en découle le niveau du «retour», qui est celui de la crainte et de l'annulation de soi (bitoul), au-dessus du niveau de l'amour; c'est le niveau de l'élément de l'eau dans le cerveau, 'Hokhma (sagesse), koah mah («la puissance du quoi»), qui est au-dessus du niveau de «Bina est le cœur», etc.

3 ועמ"ש מזה בד"ה וידעת היום. אך איך יבא האדם לבחי' זו הוא ע"י קיום המצות

Et voyez ce qui est écrit à ce sujet dans le discours qui commence par «Et vous saurez en ce jour». Mais comment l'homme parvient-il à ce niveau? C'est par l'accomplissement des mitsvot,

דכתיב מימינו אש דת ימינו הוא בחי' מים וגם אש דת שכלולים מבי' בחי' אלו ועי"ז יבא האדם לבחי' רצוא ושוב שהן בחי' אש ומים כו'

comme il est écrit: «De Sa droite, une loi de feu»: «Sa droite» est le niveau de l'eau, et [il y a] aussi «une loi de feu», [ce qui signifie] qu'ils sont composés de ces deux niveaux. Par cela, l'homme parviendra au niveau de ratso vachov (élan et retour), qui correspond aux niveaux du feu et de l'eau, etc.,

שהן כללות התורה שעד"ז הוסדו כל המצות שהוא רק שיהיה בחינת העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] דהיינו אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] והמשכת מ"ד [מ"ן דוכרין] בחי' אתעדל"ע [אתערותא דלעילא].

qui constituent l'expression générale et collective de la Torah; car c'est selon ce modèle qu'ont été instituées toutes les mitsvot: elles consistent uniquement à susciter le niveau de l'élévation des mayin noukvin (eaux féminines), c'est-à-dire un éveil d'en bas (isarouta diletata), ainsi que la descente des mayin doukhrin (eaux masculines), le niveau d'un éveil d'en haut (isarouta dileïla).

4 והנה מצות פרה אדומה הוא כללות ענין זה דכחי' הרצוא ושוב, הרצוא זהו ענין שריפת הפרה לאפר.

Or, la mitsva de la vache rousse est l'expression générale et collective (klalus) de cette idée du niveau de ratzo vashov. Le ratzo (l'élan vers le haut) correspond à la combustion de la vache jusqu'à la réduire en cendres,

והשוב זהו ענין ונתן עליו מים חיים אל כלי. ולכן נאמר בה דייקא זאת חקת התורה.

et le shov (le retour) correspond à «et il y mettra de l'eau vive dans un récipient». C'est pourquoi c'est précisément à son sujet qu'il est dit: «Ceci est le statut de la Torah.»

(ועמ"ש בד"ה וקבל היהודים גבי שאין כח בנפש להכיל כו' כ"א בבחי' רצוא ושוב והיינו כמ"ש בזח"ג [בזהר חלק ג]) (האזינו דרפ"ח ע"ב) ועל האי אקרי כו' והחיות רצוא ושוב.

(Et voyez ce qui est écrit dans le discours commençant par «Et les Juifs prirent sur eux-mêmes», au sujet [de l'idée] que l'âme n'a pas la capacité de contenir, etc., si ce n'est selon le mode de ratzo vashov ; c'est ainsi qu'il est écrit dans le Zohar, partie III) (Haazinu, page 288b) : « Et c'est pour cela qu'il est appelé », etc., « Et les 'Hayot couraient et revenaient. »

והנה הגם שבכל מצוה יש בחי' זו אך לא בא בחינה זו בכיאר וגילוי גמור בכל המצות כמו במצות פרה אדומה.

Or, bien que chaque mitsva comporte ce niveau, celui-ci n'apparaît pas avec une clarté et une révélation complètes dans toutes les mitsvot comme dans la mitsva de la vache rousse,

שכל ענינה הוא ב' בחינות אלו דרצוא ושוב שזהו ענין האפר והמים חיים, ולפיכך הוא נק' חקת התורה.

dont tout le contenu consiste en ces deux niveaux de ratzo vashov, à savoir les cendres et l'eau vive. C'est pourquoi elle est appelée «le statut de la Torah».

5 וזהו ע"ד משנ"ת [מה שנתבאר] במ"א ע"פ והאיש משתאה לה בענין מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] יפה שיחתן של עבדי בתי אבות מתורתן של בנים שהרי פרשה של אליעזר כפולה בתורה והרבה גופי תורה לא נתנו אלא ברמיזה.

Et cela rejoint ce qui a été expliqué ailleurs au sujet du verset «Et l'homme la contemplait avec étonnement», à propos de l'enseignement de nos Sages, de mémoire bénie : «La conversation des serviteurs des maisons des Patriarches est plus belle que la Torah des fils ; car le récit d'Éliézer est répété dans la Torah, tandis que de nombreux principes essentiels de la Torah n'ont été transmis que par allusion.»

6 והיינו לפי שפרשה של אליעזר הוא ענין התחברות שם ב"ן [שם ב"ן] לשם מ"ה [שם מ"ה] והיינו תשבע"פ [תורה שבעל פה] עם תשב"כ [תורה שבכתב]

Et cela s'explique par le fait que le passage consacré à Eliezer exprime l'union du Nom Ban (52) avec le Nom Mah (45), c'est-à-dire de la Torah orale avec la Torah écrite ;

והוא כללות החיבור דמ"ה [דשם מ"ה] וב"ן [ושם ב"ן] ובכל המצות הוא דרך פרטי, שיחוד זה במצוה זו הוא בחינה פרטית כו' ע"ש.

et il constitue l'expression générale et collective de l'union de Mah et Ban, tandis que, dans toutes les mitsvot, celle-ci s'accomplit de manière particulière : cette union, dans une mitsva donnée, est un niveau particulier, etc. ; voir là-bas.

7 וכענין זה יובן ג"כ בפרה אדומה שעליה נאמר חקת התורה שהיא ג"כ כללות התורה. דהיינו שע"י האפר ומים חיים הוא כללות חיבור הרצוא ושוב שזהו ענין יחוד מ"ה [שם מ"ה] וב"ן [ושם ב"ן].

De même, on comprendra aussi ce qu'il en est de la vache rousse, dont il est dit qu'elle est «le décret de la Torah» : elle aussi est l'expression générale et collective de la Torah. En effet, les cendres et l'eau vive réalisent l'union générale de ratso et chov, c'est-à-dire l'union de MaH et Ban.

והוא ג"כ כענין התחברות הלב והמוח שיסוד האש הוא בלב וזהו אם רץ לבך. ויסוד המים הוא במוח והוא בחי' שוב ושיתחברו יחד זהו ענין חיבור הרצוא ושוב ועמ"ש בד"ה החלצו מאתכם כו'.

C'est aussi comparable à l'union du cœur et du cerveau : l'élément du feu se trouve dans le cœur, et c'est ce qui est désigné par «si ton cœur s'élance» ; l'élément de l'eau se trouve dans le cerveau, et il est le niveau du «retour». Leur union est l'union de ratso et chov. Voyez aussi ce qui est écrit dans le discours qui commence par «Armez-vous parmi vous», etc.

8 והנה בכל המצות יש ג"כ בחי' אש ומים ולכן ע"י קיום כל מצוה יבא האדם לבחי' רצוא ושוב כי גם כל אבר כלול מהלב ומוח.

Or, dans toutes les mitsvot, il y a également le niveau du feu et de l'eau ; c'est pourquoi, par l'accomplissement de chaque mitsva, l'homme parvient au niveau de ratso vachov, car chaque membre, lui aussi, est composé du cœur et du cerveau.

אמנם שם הוא בחינה פרטית, אבל במצות פרה אדומה הוא כללות יחוד זה וכמו חיבור ויחוד המוח והלב עצמן כו'.

Là, cependant, il s'agit d'un niveau particulier ; mais, dans la mitsva de la vache rousse, cette union s'exprime dans son expression générale et collective, comme dans la réunion et l'union du cerveau et du cœur eux-mêmes, etc.

ועמ"ש עוד כפי שלח בד"ה והיה לכם לציצית בענין אש יו"ד ואש ה"א דשם מבואר ג"כ איך ע"י המצות נמשך יחוד זה כו' ע"ש:

Voyez aussi ce qui est écrit plus loin, dans la paracha de Chelah, dans le discours qui commence par « Et cela sera pour vous comme tsitsit », au sujet du feu du youd et du feu du hé ; on y explique également comment cette union est attirée par les mitsvot, etc. Voyez là-bas.

9 ב ועתה יש להבין ענין שריפת הפרה איך שזהו בחי' רצוא. והענין דאיתא בזהר (פי' חקת דק"פ ע"ב) פרה דקבילת מן שמאלא ומאן הוא לשמאלא שור כד"א [כמה דאת אמר] ופני שור מהשמאל

2. Il nous faut maintenant comprendre en quoi consiste la combustion de la vache, et comment elle relève du niveau de ratso. L'explication est la suivante : il est dit dans le Zohar (Parachat 'Houkat, p. 180b) : « La vache reçoit de la gauche. Et qui se trouve à gauche ? Le bœuf, comme il est dit : "Et une face de bœuf à gauche." »

כי שמאל דוחה וימין מקרבת ויש למעלה בחי' ימין ושמאל תפרוצי שמבחי' ימין נמשך ההשפעה בהתגלות אור וזהו ימין מקרבת

Car « la gauche repousse et la droite rapproche ». Et il existe en haut les niveaux de « tu t'étendras à droite et à gauche » : du niveau de la droite découle l'influx sous la forme d'une révélation de lumière, et c'est là « la droite rapproche ».

ולכן א"א להחיצונים לקבל יניקה מבחי' ימין כי ההשפעה הבאה בבחי' ההתקרבות והחיבה אינו רק לסט' [לסטרא] דקדושה וכמ"ש אהבתי אתכם אמר ה'

C'est pourquoi les forces extérieures ne peuvent recevoir leur nourriture du niveau de la droite : car l'influx qui vient sous la forme du rapprochement et de l'affection est réservé au côté de la sainteté, comme il est dit : « Je vous ai aimés, dit Havaya »,

וכתיב יאר פניו אתנו משא"כ הקליפות אינם מקבלים רק מבחי' אחוריים דהיינו כמאן דשדי בתר כתפין ולזאת אין להם יניקה מבחי' ימין מקרבת כ"א אדרבה ימינך ה' תרעץ אויב כתיב

et il est dit : « Que Sa face illumine avec nous. » Les kelipot (les écorces), en revanche, ne reçoivent que du niveau du dos (a'horayim), comme quelqu'un qui jette [quelque chose] par-dessus son épaule. Elles ne peuvent donc recevoir leur nourriture du niveau de « la droite rapproche » ; au contraire, il est dit : « Ta droite, Havaya, écrase l'ennemi. »

(ולכן בחורבן בהמ"ק [בית המקדש] כתיב השיב אחור ימינו כו' ועמ"ש בד"ה ואהיה אצלו אמון בענין וימינך מקרב חיקך כלה) כ"א יניקתם הוא מבחי' שמאל כי

(C'est pourquoi, lors de la destruction du Temple, il est dit : « Il a retiré Sa droite », etc. ; voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « Alors j'étais auprès de Lui, nourrisson », à propos de « Que Ta droite, tirée du creux de Ton sein, les consume. ») Leur nourriture provient plutôt du niveau de la gauche, car

הנה שמאל דוחה שההשפעה שמקו השמאל אינו בבחינת ודרך ימין שמקרכת כ"א בבחי' דחייה שדוחה את ההשפעה

« la gauche repousse » : l'influx provenant de la ligne de gauche ne suit pas le mode ni la voie de la droite, qui rapproche ; il relève plutôt du rejet, qui repousse l'influx.

ולכן ע"י רבוי הצמצומים דחייה אחר דחייה יוכל להיות שיקבלו ג"כ החיצונים וזהו ענין פרה דקבילת משמאלא

C'est pourquoi, au moyen de nombreuses contractions — un rejet après l'autre —, il peut arriver que les forces extérieures aussi reçoivent. Tel est le sens de « la vache reçoit de la gauche »

(ועיין בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שם ובלק"ת [ובלקוטי תורה (להאריז"ל)] ס"פ חקת וע' בזח"ב [בזהר חלק ב'] פקודי דף רכ"ד ע"ב ובפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] שם ובזהר כפ' אחרי דע"ט ע"ב מענין יניקת החיצונים מקו השמאל) וזהו ענין מצות פרה אדומה לתקן ענין זה.

(Voir le commentaire du Ramaz à cet endroit, le Likkutei Torah de l'Ari zal, à la fin de Parachat 'Houkat, le Zohar, partie II, Pekoudei, p. 224b, et le commentaire du Ramaz à cet endroit, ainsi que le Zohar, Parachat A'haré, p. 79b, au sujet de la nourriture que les forces extérieures tirent de la ligne de gauche.) Tel est le sens de la mitsva de la vache rousse : réparer cela.

ושבע הזיות נכח פני אהל מועד היינו להעלות פנימיותה שהוא כחי הטוב שנמשך ונתפשט בתוכה מבחינת פני שור שבמרכבה ולהחזירו ולהעלותו לשרשו ואח"כ שריפת הפרה לעשותה אפר.

Et les sept aspersions «vers la façade de la Tente d'Assignment» visent à élever sa dimension intérieure (pnimiyout), c'est-à-dire le niveau du bien qui y fut attiré et se répandit en elle depuis le niveau de la face du bœuf dans le Char, puis à le ramener et à l'élever jusqu'à sa racine. Ensuite [vient] la combustion de la vache, pour la réduire en cendres.

הענין דהנה עד"מ כששורפים עצים ועי"ז נעשים אפר שהאפר הוא מהותו ועצמותו של העץ הנשרף

Voici l'explication : à titre d'analogie, lorsque le bois est brûlé et devient ainsi de la cendre, celle-ci est l'être même et l'essence du bois brûlé ;

כי הכל היי [היה] מן העפר רק שנרכבו בו עוד ג' יסודות אש רוח מים אל העפר שהוא עצמותו ועי"י השריפה באש

car «tout vient de la poussière» ; seulement, trois autres éléments — le feu, l'air et l'eau — y furent composés avec la terre, qui en est l'essence. Et par la combustion dans le feu

אזי ג' יסודות אמ"ר [אש מים רוח] שהיו בהעץ חלפו וכלו בעשן המתהווה מהרכבתן ויסוד הדי שהי' [שהיה] בעץ שזהו עצמותו

les trois éléments — le feu, l'eau et l'air — qui se trouvaient dans le bois disparaissent et se consomment dans la fumée qui se forme de leur combinaison ; quant au quatrième élément qui se trouvait dans le bois, et qui en est l'essence,

שהוא העפר שבו הוא הנשאר קיים והוא האפר והוא ג"כ ענין חומר וצורה שבכל דבר יש חומר וצורה.

à savoir la terre qu'il contient, c'est ce qui subsiste et demeure : elle est la cendre. C'est aussi ce qu'exprime la distinction entre matière et forme, car toute chose comporte matière et forme.

והחומר הפשוט של העץ הוא יסוד העפר וג' היסודות אר"מ [אש רוח מים] הן רק הצורה של העץ ועי"י שריפת העץ נשאר רק עצם החומר שלו הפשוט כו'.

La matière simple du bois est l'élément de la terre, tandis que les trois éléments — le feu, l'air et l'eau — ne sont que la forme du bois ; et, par la combustion du bois, seule demeure l'essence de sa matière simple, etc.

10 והנה כך עד"מ בעבודת ה' יש בחי' עד"ז והוא כי הנפש הבהמית נשתלשלה ג"כ מפני שור מהשמאל כמו בחי' פרה דקבילת משמאלא.

Or, de même, à titre d'analogie, dans le service de D.ieu, il existe un niveau comparable : l'âme animale, elle aussi, descend de « la face d'un bœuf à gauche », comme le niveau de « la vache qui reçoit de la gauche ».

וכמו שמבחי פרה נמשך אחר כך ההשפעה לחיצונים כך מן המדות דנה"ב [דנפש הבהמית] נמשך החשק והתאוה לתענוגי עוה"ז בהיתר או באיסור ח"ו [חס ושלום],

Et de même que, du niveau de la vache, l'influence se prolonge ensuite vers les forces extérieures, de même, des attributs émotionnels (midot) de l'âme animale procèdent le désir et l'avidité pour les plaisirs de ce monde, qu'ils soient permis ou interdits, à D.ieu ne plaise.

והנה כשהאדם חושק וחפץ לדבר מעניני עוה"ז הגשמי הנה אותו הדבר הוא כלי להרצון והתשוקה שבלב האדם

Or, lorsqu'une personne désire et convoite quelque chose parmi les réalités matérielles de ce monde, cette chose est un réceptacle pour la volonté et l'aspiration de son cœur ;

וכן אותיות המחשבה והדבור שמהרהר ומדבר איך להשיג הדבר הן ג"כ כלים להרצון ההוא וכ"ש [וכל שכן] המעשה שהן כולם בחיי כלים ולבושים להרצון גם הם

de même, les lettres de pensée et de parole par lesquelles elle réfléchit et parle à la manière d'obtenir cette chose sont également des réceptacles pour cette volonté, et l'acte, à plus forte raison ; car tous sont du niveau des réceptacles et des vêtements de la volonté. Eux aussi, [sont]

כמו צורה לחומר לעצם הרצון שהוא עד"מ כמו החומר הפשוט והם הם הצורה להיות רוצה כך וכך כו'.

comme la forme par rapport à la matière, [la forme] par rapport à l'essence de la volonté, qui est, à titre d'analogie, comme la matière simple ; et ce sont eux qui constituent la forme, [de sorte qu'elle] désire ceci ou cela, etc.

11 והנה עצם הרצון אף שכשנחלבש בתאוה רעה הוא רע גמור מ"מ אין מהות כח הזה חטא ורע מצד עצם עצמותו

Or, quant à l'essence de la volonté, bien que, lorsqu'elle se revêt d'un désir mauvais, elle soit tout entière mauvaise, la nature de cette force n'est néanmoins pas le péché et le mal en son essence même ;

שהרי עצם מהותו הוא רק כח המתאוה והרי הוא יכול להיות כח המתאוה לטוב כמו שהוא עכשיו מתאוה לרע.

car sa nature essentielle n'est qu'une force de désir, et elle peut être une force qui désire le bien, tout comme elle désire maintenant le mal.

אלא שהרע הוא מה שהטה והמשיך כח המתאוה להיות מתאוה לרע ונעשה בו הצורה רע מאד ונתלבש בלבושים צואים עד שנמשך לסור ממ"ע [ממצות עשה] או להתאוות לאיסור.

mais le mal réside dans le fait qu'il a infléchi et entraîné la force de désir à désirer le mal ; la forme qu'elle a prise est devenue très mauvaise et elle s'est revêtue d'habits souillés, jusqu'à être entraînée à se détourner des commandements positifs ou à désirer ce qui est interdit.

אבל מצד כח המתאוה בעצמו הרי יש בכח זה להפוך לבכו מן הקצה אל הקצה להיות מתאוה ואוהב וחפץ לדבקה בה' וכמ"ש נפשי אויתך

Mais, quant à la force de désir elle-même, elle a la capacité de faire passer son cœur d'un extrême à l'autre : de désirer, d'aimer et de vouloir s'attacher à D.ieu, comme il est écrit : « Mon âme, je T'ai désiré »,

כמו שאוהב ומתאוה לחיי נפשו כו' כי באמת כח המתאוה שבנה"ב [שבנפש הבהמית] מצד עצמו שרשו ויסודתו בקדושה עליונה מבחי פני שור שבמרכבה כנ"ל וכמ"ש במ"א ע"פ

comme on aime et désire la vie de son âme, etc. Car, en vérité, la force de désir de l'âme animale, en elle-même, a sa racine et son fondement dans la sainteté suprême, au niveau de la face du bœuf dans le Char, comme mentionné plus haut ; c'est ce qui est expliqué ailleurs à propos du verset

כי תצא כו' אלא שבירידות המדרגות ונפילתן בשבה"כ [בשבירת הכלים] נמשך שיהיה כח המתאוה גם לדבר עבירה ולזאת כשישוב אל ה' יוכל להפוך לבו מן הקצה

« Quand tu sortiras », etc. Mais, à la suite de la descente des niveaux et de leur chute lors du brisement des réceptacles (chevirat hakélim), la force de désir en est venue à se porter également sur une transgression. C'est pourquoi, lorsqu'il revient à D.ieu, il peut faire passer son cœur d'un extrême

אל הקצה שגם כח המתאוה שהיה מלובש בתאוה רעה ישוב לאהבת ה' כמו שהי' [שהיה] בשרשו בכחי פני שור כו'.

à l'autre, de sorte que même la force de désir qui s'était revêtue d'un désir mauvais revienne à l'amour de D.ieu, comme elle l'était à sa racine, au niveau de la face du bœuf, etc.

משא"כ המעשה רע אשר מתאוה לו מחמת שהוא באמת רע גמור מצד עצמו א"א לו להתכלל בקדושה ואין לה תקנה אלא ביטולה והעברתה מן העולם.

Il n'en va pas de même de l'acte mauvais qu'il désire : puisqu'il est véritablement tout entier mauvais en lui-même, il ne peut être inclus dans la sainteté ; il n'a d'autre remède que d'être annulé et éliminé du monde.

12 וכמ"ש כ"ז [כל זה] בד"ה להבין פי' הפסוק מי אל כמוך גבי ענין נושא עון ועובר על פשע.

Comme tout cela est expliqué dans le discours qui commence par «Comprendre le sens du verset “Quel D.ieu est comme Toi?”», à propos de «Celui qui porte la faute et passe sur la transgression».

וזהו ענין שריפת הפרה שישאר רק האפר שהוא ענין עצם המדות דנה"ב [דנפש הבהמית] דהיינו בחי' כח המתאוה עד"מ כנ"ל שהוא החומר הפשוט

Et tel est [le sens de] l'incinération de la vache, afin qu'il ne reste que les cendres, qui représentent l'essence des attributs émotionnels (midot) de l'âme animale, c'est-à-dire le niveau de la force du désir, laquelle, selon l'analogie évoquée plus haut, est la matière simple ;

אבל הצורה והלבושים צואים שהי' [שהיה] כח המתאוה מלוכש בהן יהיו חולפים וכלים לגמרי דהיינו שלא יהי' [יהיה] כח המתאוה מלוכש בהן עוד לא במחשבה שיסיח דעתו לגמרי מלחשוב ולדבר בזה וכ"ש [וכל שכן] במעשה ח"ו [חס ושלום].

mais la forme et les vêtements souillés dans lesquels la force du désir était revêtue disparaîtront et seront entièrement consumés. Autrement dit, la force du désir ne sera plus revêtue en eux, pas même dans la pensée : il détournera entièrement son esprit [de cette chose], cessant d'y penser et d'en parler, et à plus forte raison de la mettre en pratique, à D.ieu ne plaise.

ולהיות עוצם עיניו מראות ברע וכדומה לאכפא לסט"א [לסטרא אחרא] לעשות ההפך ונגד תאות נפש הבהמית בכל החושים ראיה ושמיעה כו' ובמחשבה דבור ומעשה.

Et [il doit] «fermer les yeux pour ne pas voir le mal», et ainsi de suite : soumettre la sitra a'hra (l'autre côté), en faisant le contraire de ce que désire l'âme animale et en allant à l'encontre de ses désirs dans tous les sens — la vue, l'ouïe, etc. — ainsi que dans la pensée, la parole et l'action.

13 והנה ע"י אתכפיה זה שמבטל הכלים שבהם מלובש הרצון זה ולהיות דוחה אותן ממנו לגמרי הי"ז [הרי

זה] עדי"מ

Or, par cette soumission (iskafya), où il annule les réceptacles dans lesquels cette volonté est revêtue et les repousse complètement loin d'elle, c'est comme, à titre d'analogie,

כמו שריפת הפרה שהג' יסודות אר"מ [אש רוח מים] שהיו בדרך הרכבה בה חלפו וכלו ע"י השריפה ונשאר רק עצמותה שהוא האפר.

la combustion de la génisse, dans laquelle les trois éléments — le feu, l'air et l'eau — qui y étaient composés se dissipent et sont consumés par le feu, et seule demeure son essence, c'est-à-dire la cendre.

כך כשנפרדו הלבושים צואים מודומ"ע [מחשבה דבור ומעשה] דהאיסור מן הנה"ב [הנפש הבהמית] ונשאר רק עצם כח המתאווה דנה"ב [דנפש הבהמית] כאשר הוא בעצמותו ואינו מורכב ומלובש במודומ"ע [במחשבה דבור ומעשה] דאיסור וזהו בחי' האפר

De même, lorsque les vêtements souillés — la pensée, la parole et l'action interdites — sont séparés de l'âme animale, il ne reste que l'essence de la force de désir de l'âme animale, telle qu'elle est en elle-même, sans être composée avec ni revêtue de la pensée, de la parole et de l'action interdites : tel est le niveau de la cendre.

ואזי יוכל להפוך אח"כ כח המתאווה זה מהקצה אל הקצה מאהבה רעה לאהבת ה' וכמ"ש ואהבת בכל לבבך בשני יצריך, שגם היצה"ר [היצר הרע] ישוב לאהבת ה' ממש

Alors, il peut ensuite transformer cette force de désir d'un extrême à l'autre, d'un amour mauvais en amour de D.ieu, comme il est écrit : «Tu aimeras... de tout ton cœur», «avec tes deux penchants» : même le mauvais penchant se tournera véritablement vers l'amour de D.ieu.

והיינו שמבחי' אתכפיה יבא לבחינת אתהפכ א חשוכא לנהורא וזהו ענין שמע ישראל שם ע' [עיין].

Autrement dit, du niveau de la soumission (iskafya), il parvient au niveau de la transformation (it'hap'ha), où les ténèbres deviennent lumière. Tel est le sens de «Chéma Israël» : chem ayin.

דהנה ע' רבתי זהו ז' מדות דקדושה הכלולים מיו"ד והן ע' [שבעים] נפש דיעקב ועי"י שבה"כ [שבירת הכלים] שהי' [שהיה] בז' מדות הנ"ל בחי' ז' מלכין קדמאין דתהו דארץ אדום וימלוך וימת כו' נתהוו מזה המדות רעות גי"כ ע' [עיין] בחי'.

Car le ayin majuscule désigne les sept attributs émotionnels de sainteté, chacun comprenant dix éléments ; ils correspondent aux soixante-dix âmes de Yaakov. Et, à la suite du brisement des réceptacles survenu dans ces sept attributs — le niveau des sept rois primordiaux de Tohou, du « pays d'Édom », « et il régna... et il mourut », etc. —, les attributs mauvais apparurent eux aussi, au nombre de soixante-dix niveaux.

14 וצריך לברר המדות רעות ולהעלותן לשרשן לבחי' ע' רבתי, ועמ"ש מזה בד"ה וכל בניך למודי גבי ענין ורב שלום, וזהו שם ע' [עיין].

Il faut raffiner les attributs mauvais (midot) et les élever jusqu'à leur racine, au niveau du ayin majuscule ; voir ce qui est écrit à ce sujet dans le discours qui commence par « Et tous tes enfants seront instruits », à propos de « et grande sera la paix ». C'est là le sens de chem ayin.

דהנה כתיב ובקשתם משם את ה' כו' משם דייקא כמ"ש קראו שם פרעה מלך מצרים,

Car il est écrit : « Et de là tu rechercheras Havaya », etc. : « de là » (micham) précisément, comme il est écrit : « Là, on cria : Pharaon, roi d'Égypte »,

כי לשון שם הוא מקום הסט"א [הסטרא אחרא] כי לשון זה הוא דבר שיכול ממש להראות באצבעו אשר יאמר עליו

car le terme cham, « là », désigne le lieu de la sitra a'hra (l'autre côté). Le terme zé, « ceci », [désigne] une chose que l'on peut réellement montrer du doigt et dont on dirait

כי הוא זה וא"א לומר כך רק על הקב"ה כמ"ש זה אלי ואנוהו כו' כי מלא כל הארץ כבודו, אבל מקום ומשכן הקליפות הוא רחוק מאד

« que c'est ceci » ; et cela ne peut être dit que du Saint béni soit-Il, comme il est écrit : « Ceci est mon D.ieu, et je Le glorifierai », etc., car « toute la terre est pleine de Sa gloire ». Mais le lieu et la demeure des kelipot (écorces) sont très éloignés ;

לכן נקי שם כלומר עמוק מאד למטה וז"ש [וזהו שכתוב] ושם ימותו שהוא מקום המיתה ושבה"כ [ושבירת הכלים] כו' וזהו ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת כו' כי לית אתר פנוי מיניה

c'est pourquoi on l'appelle cham, «là», c'est-à-dire très profondément en bas. Tel est le sens de ce qui est écrit: «Et là ils mourront»: c'est le lieu de la mort et de la brisure des réceptacles (chevirat hakélim), etc. Tel est aussi le sens de «Et de là tu rechercheras Havaya ton D.ieu, et tu Le trouveras», etc., car «aucun lieu n'est vide de Lui».

ולכן גם מבחי' שם יוכלו למצוא את ה' ע"י ובקשתם את ה' לצעוק אל ה' בצר לו מעומקא דליבא ובחי' תשובה. ועמ"ש מענין זה ע"פ וישב יעקב וע"פ אני לדודי.

C'est pourquoi, même à partir du niveau de cham, ils pourront trouver D.ieu, grâce à «et tu rechercheras Havaya»: crier vers D.ieu dans sa détresse, du plus profond du cœur, et accéder au niveau de la techouva (retour). Voir ce qui est écrit à ce sujet sur le verset «Et Yaakov s'installa» et sur le verset «Je suis à mon Bien-Aimé».

ואזי אתהפכא חשוכא לנהורא ומבחי' שם נעשה שם עי' שמתעלה החיות לשרשו וזהו ענין שריפת הפרה לאפר כו' כנ"ל,

Alors l'obscurité est transformée en lumière, et du niveau de cham elle devient chem ayin, car la force vitale est élevée jusqu'à sa racine. Tel est le sens de la combustion de la vache en cendres, etc., comme expliqué précédemment.

(והיינו כמ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] שם רפ"ח ניצוצין ושם ב"ן [שם ב"ן] בגימט' [בגימטריא] שם והם מתעלים לשרשן בעי' רבתי ז"ת [זי' תחתונות] דס"ג [דשם ס"ג], ועיין מ"ש בפ' וישלח סד"ה ויאבק איש כו'.

(C'est comme il est écrit dans Pri Etz Chaim: cham, les 288 étincelles et le Nom Ban (52), [ensemble] ont la même valeur numérique que cham, et ils s'élèvent jusqu'à leur racine dans le ayin majuscule, les sept Séfirot inférieures du Nom Sag (63). Voir aussi ce qui est écrit dans la paracha de Vayichla'h, à la fin du discours qui commence par «Et un homme lutta», etc.)

וזהו שהפרה באה לטהר טומאת מת היינו בחיי שבה"כ [שבירת הכלים] דזמ"ל [דזי מלכים] הנ"ל שנק' וימת כו' מאן דנפיל מדרגי' [מדרגיה] אקרי מית ועמ"ש ע"פ ויאכילך את המן כו' וזהו שקורין פי' פרה קודם ר"ח [ראש חודש] ניסן ליטהר ולבא לבחי' יציאת מצרים כו' ועיין ברבות בא פי"ט):

Et c'est pourquoi la vache vient purifier de l'impureté du mort : il s'agit du niveau de la brisure des réceptacles des sept rois mentionnée plus haut, qui est appelé « et il mourut », etc., car « celui qui tombe de son niveau est appelé mort ». Voyez aussi ce qui est écrit au sujet du verset : « Il t'a nourri de la manne », etc. C'est pourquoi l'on lit la paracha de la Vache rousse avant Roch 'Hodech Nissan : afin de se purifier et d'accéder au niveau de la sortie d'Égypte, etc. Voyez aussi Midrash Rabbah, Bo, chapitre 19.)

15 ג והנה בחיי שריפת הפרה לאפר הוא להיות ואהבת בכל לבבך בשני יצריך והוא בחיי רצוא אם רץ לבך יסוד האש שבלב ואח"כ צ"ל בחיי שוב

3. Or, le niveau de la combustion de la vache jusqu'à la réduire en cendres vise à ce qu'il y ait « Tu aimeras... de tout ton cœur », « avec tes deux inclinations » ; c'est le niveau du ratzo, « si ton cœur court », l'élément du feu dans le cœur. Ensuite, il doit y avoir le niveau du chov,

והוא ענין מ"ש ונתן עליו מים חיים אל כלי דכמו מים חיים הם הנובעים מתחת הארץ שמקורם הוא בהעלם בתוך הארץ ונמשכים מהעלם אל הגילוי כך

et c'est le sens de ce qui est écrit : « Il mettra dessus de l'eau vive dans un récipient. » Car, de même que l'eau vive jaillit du dessous de la terre, que sa source est cachée dans la terre et qu'elle passe de l'occultation à la révélation, ainsi

הנה הוא ית' נק' מקור מים חיים כי הוא סתימו דכל סתימין וטמירו דכל טמירין אנכי מי שאנכי וממנו ית' נמשך בחיי מים חיים היא התורה

Lui, béni soit-Il, est appelé « la source des eaux vives », car Il est « le caché de tous les cachés » et « le dissimulé de tous les dissimulés », « Je suis Celui que Je suis ». De Lui, béni soit-Il, découle le niveau de l'eau vive, qui est la Torah,

שהיא בחיי חכמה עילאה שנאמר בה והחכמה תחיה ולכן נאמר ימותו ולא בחכמה. כי החכמה היא בחיי עץ חיים.

qui est le niveau de la 'Hokhma supérieure (sagesse), dont il est dit : « La sagesse donne la vie » ; c'est pourquoi il est dit : « Ils meurent, et non par la sagesse. » Car la 'Hokhma est le niveau de l'Arbre de Vie.

אך הנה המשכה זו דמים חיים הוא אל כלי דוקא שהם מעשה המצות שהם בחי' כלים

Cependant, cet écoulement de l'eau vive se fait précisément «dans un récipient» : il s'agit des actes des mitsvot, qui sont le niveau des réceptacles.

כי רמ"ח מ"ע [מצות עשה] נק' רמ"ח אברים דמלכא שכל מצוה ומצוה היא בחי' כלי מיוחד לגילוי אור כמו בתפילין הגילוי בבחי' מוחין ובצדקה בבחי' חסד כו'

Car les 248 commandements positifs sont appelés «les 248 membres du Roi» : chaque mitsva constitue un réceptacle particulier pour la révélation de la lumière. Ainsi, avec les tefillin, la révélation se fait au niveau de l'intellect (mo'hin), et avec la tsedaka, au niveau de 'Hessed (bonté), etc.

(ועמ"ש בד"ה ראיתי והנה מנורת זהב ובד"ה וקבל היהודים) וכן אותיות התורה הם ג"כ בחי' כלים כו'.
(Voir aussi ce qui est écrit dans le maamar commençant par «J'ai vu, et voici un candélabre entièrement d'or», et dans le maamar commençant par «Les Juifs prirent sur eux».) De même, les lettres de la Torah sont également le niveau des réceptacles, etc.

(ועמ"ש בפי' מקץ בד"ה נר חנוכה כו' ומזוזה מימין כו'). וכ"ז [וכל זה] הוא בחי' שוב לאחד

(Voir aussi ce qui est écrit dans la paracha Mikets, dans le maamar commençant par «La lampe de Hanouka», etc., «et la mezouza à droite», etc.) Tout cela est le niveau du «retour vers l'Un»,

והיינו שלאחר בחי' הרצוא שהוא ענין אפר הפרה צ"ל בחי' שוב להמשיך גילוי אור אי"ס ב"ה מלמעלה למטה ע"י עסק התומ"צ [התורה ומצות] והמשכה זו היא ממקור מים חיים ממש שהוא בחי' מקור התורה אי"ס ב"ה

C'est-à-dire qu'après le niveau du ratso, qui correspond aux cendres de la vache, doit venir le niveau du chov : faire descendre la révélation de la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, d'en haut vers le bas, par l'étude de la Torah et l'accomplissement des mitsvot. Cet influx provient de la source même de l'eau vive, qui est le niveau de la source de la Torah, l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il.

כי רוח אייתי רוח ואמשיך רוח שע"י אם רץ לבך כו' ואתהפכא חשוכא לנהורא דנה"ב [דנפש הבהמית] שזהו בחי' תשובה ע"י ממשיך מבחי' מקור מים חיים כו'

Car «l'esprit suscite l'esprit et fait descendre l'esprit» : par «si ton cœur s'élance», etc., et par la transformation des ténèbres de l'âme animale en lumière — ce qui est le niveau de la techouva (retour) —, on attire ainsi du niveau de la source de l'eau vive, etc.

ולכן צ"ל נתינת האפר ע"ג [על גבי] המים כי גם אחר בחי' שוב מ"מ צ"ל ניכר רישומו של הרצוא כי צ"ל תמיד רצוא ושוב וכמ"ש במ"א בד"ה וכל העם רואים כו'.

C'est pourquoi les cendres doivent être déposées sur l'eau : même après le niveau du chov, l'empreinte du ratso doit néanmoins rester perceptible, car il faut toujours le ratso et le chov, comme cela est expliqué ailleurs, dans le maamar qui commence par « Et tout le peuple vit », etc.

בשגם כי האפר והרצוא הוא הגורם המשכת המים חיים ממקור מים חיים כנ"ל (ועמ"ש בד"ה ואהיה אצלו אמון בענין אני תורתך שעשעתי ועמ"ש במ"א ע"פ הזהר פי תזריע)

Cela est d'autant plus vrai que les cendres et le ratso sont précisément ce qui provoque l'influx de l'eau vive depuis sa source, comme indiqué plus haut. (Voir aussi ce qui est écrit dans le maamar qui commence par « Alors j'étais auprès de Lui comme un nourrisson », au sujet de « Je faisais mes délices de Ta Torah » ; et voir ce qui est écrit ailleurs à propos du Zohar, paracha Tazria.)

(דמ"ט א') בענין הזה עליהם מי חטאת שיורי טלא דבדולחא כו' ועמ"ש בביאור ע"פ ששים המה מלכות כו' אחת היא יונתי כו'.

(p. 49a), au sujet de « Aspergez-les avec l'eau de purification », « les restes de la rosée de cristal », etc. Voir aussi ce qui est écrit dans l'explication sur « Il y a soixante reines », etc., « Ma colombe est unique », etc.

ובזה יובן ג"כ מ"ש ולקח הכהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת והשליך אל תוך שרפת הפרה.

On comprendra également par là ce qui est écrit : « Le kohen prendra du bois de cèdre, de l'hysope et de la laine écarlate (chni tolaat), et les jettera au milieu de la combustion de la vache. »

דהנה כתיב אל תיראי תולעת יעקב מתי ישראל וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] מה תולעת זו אינה מכה ארזים

Car il est écrit : « Ne crains pas, ver (tola'at) de Yaakov, hommes d'Israël » ; et nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « De même que ce ver ne frappe les cèdres qu'

אלא בפיה כך ישראל אין להם אלא תפלה כו' וכן בדיבור התורה וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] (במ"ק [במועד קטן] דט"ז ע"ב)

avec sa bouche, ainsi Israël n'a que la prière », etc. Il en va de même de la parole de Torah, comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie (dans Moed Katan, p. 16b).

גבי דוד כשהיה יושב ועוסק בתורה היה מעדן עצמו כתולעת וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] ע"פ הקל קול יעקב כו' וע' מזה בזהר ס"פ וישלח (דקע"ח א') ובפ' תרומה (דקל"ט א').

À propos de David : lorsqu'il s'asseyait et s'adonnait à la Torah, il se faisait doux comme un ver, comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie, au sujet du verset : « La voix est la voix de Yaakov », etc. Voir à ce sujet le Zohar, à la fin de la paracha Vayichla'h (p. 178a) et dans la paracha Terouma (p. 139a).

והענין כי עסק התורה הנקי מים חיים צ"ל בדבור דוקא וכמ"ש ודברת בם ולא סגי בהגיון במחשבה לבד. וכנודע ג"כ שכל המצות צריך לקיימן במעשה ודבור ומחשבה.

L'explication est que l'étude de la Torah, appelée eau vive, doit nécessairement se faire par la parole, comme il est écrit : « et tu en parleras » ; méditer en pensée seulement ne suffit pas. Comme on le sait également, toutes les mitsvot doivent être accomplies par l'action, la parole et la pensée.

וגם המצות שאינן נוהגות אלא בפני הבית שא"א לקיימן במעשה אבל בדבור אפשר לקיימן וכמארז"ל [וכמאמר רבותינו זכרונם לברכה] כל העוסק בתורת עולה כאלו הקריב עולה כו'.

Même les mitsvot qui ne s'appliquent qu'en présence du Temple, et qu'il est impossible d'accomplir par l'action, peuvent être accomplies par la parole, comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Quiconque étudie les lois de l'holocauste, c'est comme s'il avait offert un holocauste », etc.

והענין הוא שע"י הדבור בד"ת [בדברי תורה] נמשך ומתלבש כח הדבור העליון בפי המדבר וכמ"ש ודברי אשר שמתו בפיך וכמ"ש במ"א בכמה דוכתי,

L'explication est que, lorsqu'on prononce des paroles de Torah, la puissance de la parole d'en haut est attirée et revêt la bouche de celui qui parle, comme il est écrit : « et Mes paroles que J'ai mises dans ta bouche », ainsi qu'il est expliqué ailleurs en plusieurs endroits.

(ועמ"ש בפי יתרו בד"ה בחדש השלישי בפ"י לאמר דתחלת עשרת הדברות ועמ"ש [ועיין מה שכתוב שם] סד"ה משה ידבר ועמ"ש סד"ה ביום השמיני עצרת גבי ואשים דברי בפיך ובצל ידי כסיתיך ובד"ה וארשתיך לי בענין פ"י את ה' האמרת היום כו')

(Voir aussi ce qui est écrit dans la paracha Yitro, dans le maamar commençant par « Au troisième mois », sur le sens du mot « dire » (lemor) au début des Dix Commandements ; voir aussi ce qui est écrit là, à la fin du maamar commençant par « Moché parlait » ; et voir ce qui est écrit à la fin du maamar commençant par « Le huitième jour, une assemblée », à propos de « J'ai mis Mes paroles dans ta bouche, et à l'ombre de Ma main Je t'ai abrité » ; et dans le maamar commençant par « Je te fiancerai à Moi », sur le sens de « Tu as déclaré Havaya aujourd'hui », etc. ;

ומי"ש סדי"ה להבין מי"ש ביום השמיני עצרת גבי תען לשוני אמרתך ועמ"ש מענין הדבור בד"ת [בדברי תורה] בד"ה קא מיפלגי במתיבתא דרקייעא אם בהרת קדמה כו'. וע' בזהר ס"פ משפטים)

et ce qui est écrit à la fin du maamar commençant par « Pour comprendre ce qui est écrit : “Le huitième jour, une assemblée” », à propos de « Ma langue répondra à Ta parole » ; voir aussi ce qui est écrit sur le fait de prononcer des paroles de Torah dans le maamar commençant par « Ils discutèrent à l'académie céleste : si la tache blanche était apparue en premier », etc. Voir le Zohar à la fin de la paracha Michpatim)

(דקכ"ג א') בענין דעת גניז בפומא כו' ומי"ש ע"ז בספר מבוא שערים (שער שלישי ח"ב [חלק ב'] פ"ג [פרק ג']) ועיין כרבות

(p. 123a), à propos de « Daat est cachée dans la bouche », etc. ; et ce qui est écrit à ce sujet dans le livre Mavo She'arim (Sha'ar 3, partie 2, chapitre 3) ; voir aussi Midrash Rabbah,

כי תשא פמ"א [פרק מ"א / פרשה מ"א] גבי נתן לו מתוך פיו כו' מפיו דעת כו' ע"ש ועמ"ש בד"ה ויאמר כו' מי שם פה לאדם כו' ועיין בסש"ב [בספר של בינונים] ח"א [חלק א'] ספ"ה.

Ki Tissa, chapitre 41, à propos de « Il le lui donna de Sa bouche », etc., « de Sa bouche viennent la connaissance », etc. ; voir là-bas. Voir aussi ce qui est écrit dans le maamar commençant par « Et Il dit », etc. : « Qui a donné une bouche à l'homme », etc. Voir aussi Sefer Shel Beinonim, partie I, fin du chapitre 5.

וז"ש [וזהו שכתוב] למען תהיה תורת ה' בפיו כו' בפיו דייקא וזהו ענין תולעת יעקב שכחו בפיו דייקא.

Et c'est là [le sens de] ce qui est écrit : « afin que la Torah de Havaya soit dans ta bouche », etc. : « dans ta bouche », précisément. Et c'est là [le sens de] « ver de Yaakov », dont la force réside précisément dans sa bouche.

16 וזהו עיקר בחי' מדבר. וכמ"ש במב"ש [במבוא שערים] שם כי ההבדל בין חי מדבר לחי בלתי מדבר הוא בפה כו'.

Et telle est l'essence du niveau de médaber (l'être parlant). Comme il est écrit dans Mavo She'arim, à cet endroit, la différence entre un être vivant qui parle et un être vivant qui ne parle pas réside dans la bouche, etc.

אך הכח הזה היינו כשיהיה הדבור בד"ת [בדברי תורה] בבחי' ביטול כמ"ש ולא תחללו כו' שלא לעשות חלל ומסך מבדיל.

Mais cette puissance [se manifeste] lorsque la parole, dans les paroles de Torah, est empreinte d'annulation de soi (bitoul), comme il est écrit: «Vous ne profanerez pas», etc. — afin de ne pas créer un vide ('halal) et un écran séparateur.

וזהו בחי' תולעת היינו שיהיה בבחי' ביטול בבחי' נבזה בעיניו נמאס ואנכי תולעת ולא איש ועי"ז יהיה הכח בפיו כשמדבר דברי תורה להיות ואשים דברי ממש בפיו ועי"ז יהיה עצום כח פיו לגרש ולהפריד יניקת החיצונים

Et tel est le niveau du ver: être dans l'annulation de soi, au niveau de celui qui est «vil à ses propres yeux, méprisé», et de «Mais moi, je suis un ver et non un homme». Ainsi, sa bouche aura de la puissance lorsqu'il prononcera des paroles de Torah, de sorte que s'accomplisse: «Et J'ai mis Mes paroles, véritablement, dans ta bouche»; et, par là, la puissance de sa bouche sera assez forte pour chasser et séparer la nourriture des forces extérieures

(ועמ"ש בפ' מקץ בד"ה רני ושמחי בענין בחי' אחותי שהוא מדרגת מארי תורה. ושם בביאור ע"פ המגביהי לשבת בענין רב יהודה כולה תנוייה בנזיקין הוה)

(Voir aussi ce qui est écrit, dans la paracha Mikets, dans le discours qui commence par «Chante et réjouis-toi», au sujet du niveau de «ma sœur», qui est celui des maîtres de la Torah; et, là, dans l'explication sur «Celui qui siège au plus haut», au sujet de Rav Yehouda, dont toute l'étude portait sur Nezikin.)

וכמ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] (שער ה' פ"ג [פרק ג']) בענין עולת תמיד עולת אותיות תולע והוא בחי' תולעת יעקב ועי"ז נאמר צו את בני ישראל כו' להקריב אותיות להקריב כמו התולע שמכלה ומרקיב את עץ החזק כו'

Et comme il est écrit dans Pri Etz Chaim (Sha'ar 5, chapter 3), à propos de l'holocauste perpétuel: les lettres de olat («holocauste») sont celles de tola («ver»), et cela correspond au niveau de «Yakov, le ver». À ce sujet, il est dit: «Ordonne aux enfants d'Israël», etc.: les lettres de lehakriv («offrir») sont celles de leharkiv («pourrir»), comme le ver qui consume et fait pourrir le bois solide, etc.

ולכן ר"ת [ראשי תיבות] אנא בכח גדולת ית"ץ גימטריא תולע שע"י התורה ימינך נאדרי בכח שממשיך בחי' ח"ע [חכמה עילאה] בחסד דרועא ימינא כו'

C'est pourquoi les initiales de «Ana b'choach gedulas yeminecha tatir tzerurah» («De grâce, par la grande puissance de Ta droite, délivre le captif») ont la même valeur numérique que tola («ver») : car, par la Torah, «Ta droite se glorifie par sa puissance», en attirant le niveau de la 'Hokhma supérieure ('Hokhma Ilaa) dans le 'Hessed («bonté»), «le bras droit», etc.

ועי"נ נמשך להפריד יניקת החיצונים והוא גם כן מה שכתוב אחר כך קבל רנת עמך כו' ר"ת [ראשי תיבות] קר"ע שט"ן

Et par là [cette puissance] est attirée pour séparer la nourriture des forces extérieures. C'est aussi ce qu'exprime ensuite «Kabel rinas amcha» («Accueille le chant de Ton peuple»), etc., dont les initiales forment kra Satan («déchire Satan»);

כי כן בחי' לימוד התורה בפיו כשהוא בבחי' ביטול ע"ד ואנכי תולעת כו' להרכיב ולקרוע יניקת החיצונים שמסטי' [שמסטרא] דשמאלא ע"ד פרה דקבילת משמאלא

car tel est le niveau de l'étude de la Torah par la bouche, lorsqu'elle est empreinte d'annulation de soi, à la manière de «Mais moi, je suis un ver», etc. : pour faire pourrir et arracher la nourriture des forces extérieures, qui provient du côté gauche, à la manière de «une génisse qui reçoit du côté gauche».

וזהו ענין קרע שטן [וכמ"ש תהלים ע"א י"ג] יכלו שוטני נפשי, [ועמ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] ובלק"ת [ובלקוטי תורה (להאריז"ל)] פרשה תרומה

Et telle est [la signification de] «déchirer Satan» (comme il est écrit dans les Psaumes 71:13): «Que soient consumés les adversaires (sotnei) de mon âme.» [Et voyez ce qui est écrit dans Pri Etz Chaim et dans le Likkutei Torah de l'Arizal, Parachat Terouma,

כי ג"כ ר"ת [ראשי תיבות] שועתנו קבל ושמע צעקתנו יודע תעלומות הוא גימטריא תולעת וענין זה י"ל [יש לומר] דקאי על דבור אותיות התפלה

car les initiales de «Shav'asénou kabel ouchma tsa'akaténou yodéa ta'aloumout» («Accueille notre cri et entends notre supplication, Toi qui connais les choses cachées») ont également la même valeur numérique que tola'at («ver»); et l'on peut dire que cela renvoie à la parole, c'est-à-dire aux lettres de la prière,

וכמו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] ע"פ תולעת יעקב דקאי על התפלה וא"ש [ואתי שפיר] ענין השלכת תולעת שני לתוך שרפת הפרה שהוא בבחינת הרצוא שהוא בחי' תפלה.

comme nos Sages, de mémoire bénie, l'ont dit au sujet de «Yaakov, ver»: cela renvoie à la prière. Et [ainsi] on comprend bien pourquoi le ver écarlate (tola'at chani) est jeté dans le brasier de la vache, qui relève du niveau de ratsou, lui-même niveau de la prière.

כי בחי' זו תולעת יעקב שייך בבחי' רצוא ובחי' שוב דהיינו בדבור התפלה ובדברי תורה, ועיין בפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] ערך תולעת ובהרמ"ז [ובהרב משה זכות] פ' צו דכ"ז] ולכן השליכו לתוך שרפת הפרה עץ ארז ואזוב ושני תולעת כו'

Car ce niveau de «Yaakov, ver» s'applique aussi bien au niveau de ratsou qu'à celui de chov, c'est-à-dire à la parole de la prière et aux paroles de Torah. Voyez aussi Pardes, dans Erchei HaKinuyim, à l'entrée tola'at, ainsi que le Ramaz sur la Parachat Tsav, p. 27.] C'est pourquoi ils jetèrent dans le brasier de la vache du bois de cèdre, de l'hysope et de la laine écarlate, etc. ;

כי בחי' המדות עליונות נק' צומח וכנודע מענין עץ החיים ועץ הדעת כו' ויש בהם בחי' קטנות וגדלות וזהו עץ ארז הגדול שבצמחים ואזוב היותר קטן שבצמחים.

car le niveau des attributs émotionnels supérieurs (midot) est appelé «végétal» (tsomea'h), comme on le sait d'après la notion de l'Arbre de Vie et de l'Arbre de la Connaissance, etc. ; et ils comportent les états de petitesse (katnout) et de grandeur (gadlout). C'est ce que représentent le bois de cèdre, le plus grand des végétaux, et l'hysope, le plus petit des végétaux.

17 והנה עיקר שבירת הכלים היה בז' מדות שמזה נשתלשלו ז' מדות דקליפה ויניקתם מז' מדות עליונות ושני תולעת הוא מרקיב העץ דקליפה ומפריד יניקת החיצונים מבחי' המדות דקדושה שהן הן בחי' צומח שבקדושה כו',

Or, la brisure des réceptacles eut lieu principalement dans les sept attributs émotionnels (midot), et c'est de là que descendirent les sept attributs de kelipa (l'écorce), dont la nourriture provient des sept attributs supérieurs. Le ver écarlate fait pourrir le bois de kelipa et sépare la nourriture des forces extérieures du niveau des attributs de sainteté, qui sont eux-mêmes le niveau du végétal dans la sainteté, etc.

(ועיין בפע"ח [בפרי עץ חיים] שם איך יש ג"כ תולע בקליפה ואפשר שרפת התולעת שני רומז ג"כ ע"ז להתגבר תולע שבקדושה על תולע שבקליפה וכן בעץ ארז ואזוב כו' וע' בזח"ג [בזהר חלק ג] פ' מצורע) (דנ"ג ע"ב) מענין עץ ארז ואזוב.

(Voyez aussi dans Pri Etz Chaim, à cet endroit, comment il y a également un ver dans la kelipa ; peut-être que l'incinération du ver écarlate y fait aussi allusion : le ver de la sainteté doit l'emporter sur le ver de la kelipa, et de même pour le bois de cèdre et l'hysope, etc. Voyez aussi le Zohar, partie III, Parshas Metzora) (page 53b), au sujet du bois de cèdre et de l'hysope.

וזהו ג"כ פ"י תולעת יעקב מתי ישראל פ"י ע"י שמשים אדם את עצמו בעסקו בתורה ותפלה כתולעת להיות נבזה בעיניו נמאס

C'est aussi le sens de « Ver de Yaakov, hommes d'Israël (mété Israël) » : lorsqu'une personne, dans son étude de la Torah et sa prière, se rend semblable à un ver, afin d'être « méprisable à ses propres yeux, dédaignée »,

דהיינו שמשים א"ע [את עצמו] כשיריים הנה ע"י יהיה בחי' מתי ישראל תרגום אונקלוס ע"פ כל עיר מתם גברייא כו'

c'est-à-dire qu'elle se considère comme un reste ; par cela, elle atteindra le niveau de « hommes d'Israël » (mété Israël). En effet, le Targum Onkelos traduit ainsi le verset « toute ville d'hommes (metim) » : « hommes » (gavraya), etc.,

דהיינו זכרים והוא כמ"ש במ"א בפ"י למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי שתהיו בבחי' זכרים ומשפיעים לעשות ולהמשיך האור בהמצות כו' וכדלעיל בפ"י אשר יעשה אותם האדם כו' :

c'est-à-dire des mâles. Cela correspond à ce qui est expliqué ailleurs au sujet du sens de « afin que vous vous souveniez (tizkerou) et accomplissiez tous Mes commandements » : vous devez être au niveau des mâles (zé'harim), qui donnent, afin d'agir et d'attirer la lumière dans les mitzvot, etc., comme expliqué plus haut au sujet du sens de « que l'homme accomplira », etc.

18 ד וזהו וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר. זאת חקת התורה. דהנה כללות ענין מעשה

4. Et voici [le sens de] «Havaya parla à Moché et à Aharon, en disant: Ceci est le décret de la Torah.» Car, dans son expression générale et collective, l'ensemble du processus

פרה אדומה הוא ב' ענינים הללו דבחי' הרצוא ובחי' השוב והנה על ב' ענינים אלו דרצוא ושוב הוסדה כל עיקר התורה והמצות.

de la vache rousse consiste en ces deux aspects : le niveau du ratso et celui du chov ; et c'est sur ces deux aspects du ratso et du chov que repose toute l'essence de la Torah et des mitsvot.

ולכן נאמר ע"ז זאת חקת התורה. כענין פ"י חקות שמים וארץ דהיינו הנהגות שמים וארץ כו'.

C'est pourquoi il est dit à son sujet : « Ceci est le décret de la Torah », au sens des « décrets du ciel et de la terre », c'est-à-dire l'ordonnancement du ciel et de la terre, etc.

והוא ג"כ לשון חקיקה דהיינו להמשיך מקור התורה שהיא בחי' אותיות החקיקה להמשיך משם האור וההמשכה לבחי' חכמה עילאה שהיא תורה שבכתב וממנה לתשבע"פ [לתורה שבעל פה].

Le mot évoque aussi la gravure : il s'agit de faire descendre la source de la Torah, qui est le niveau des lettres gravées, et d'en attirer la lumière et le flux vers le niveau de la 'Hokhma supérieure (sagesse), qui est la Torah écrite, puis de celle-ci vers la Torah orale.

(ועיין בזהר חלק ב' ויקהל) (דף רי"ש ע"א) ועמ"ש ע"פ תקעו בחדש בענין כי חק לישראל הוא ג"כ מלשון חקיקה כו'

(Voir le Zohar, partie II, Vayakhel) (p. 200a). Voir également ce qui est écrit au sujet du verset « Sonnez du chofar à la nouvelle lune », concernant « Car c'est un décret ('hok) pour Israël » : ce terme évoque lui aussi la gravure, etc.,

ומ"ש לקמן גבי במחוקק במשענותם, ועוד יובן ענין המשכה זו שמבחי' אותיות החקיקה לבחינת תשב"כ [תורה שבכתב] ע"ד שנתבאר בד"ה תורה צוה.

et ce qui est écrit plus loin au sujet de « avec le législateur (bim'hokek), avec leurs bâtons ». On comprendra aussi davantage cet influx, depuis le niveau des lettres gravées jusqu'au niveau de la Torah écrite, à la lumière de ce qui a été expliqué dans le discours commençant par « La Torah [que Moché] a commandée ».

כי התורה נקרא נובלות חכמה שלמעלה אבל כדי שיומשך מבחי' עצמיות חכמה עילאה כו' ע"ש וזהו ענין חקת התורה אשר צוה הוי' לאמר וכמשי"ת [וכמו שיתבאר].

Car la Torah est appelée « le fruit tombé de la sagesse supérieure » ; mais, pour qu'un influx soit attiré depuis l'essence même de la 'Hokhma supérieure, etc., voir là-bas. Tel est le sens de « le décret de la Torah que Havaya a ordonné, en disant », comme il sera expliqué.

19 וזהו וידבר ה' אל משה ואל אהרן שהם מבחי' ונחנו מ"ה [מה] ח"ע [חכמה עילאה] כו' זאת חקת התורה להמשיך בח"ע [בחכמה עילאה] מבחי' אותיות החקיקה שלמעלה מהחכמה.

Et voici [le sens de] «Havaya parla à Moché et à Aharon»: ils relèvent du niveau de «et que sommes-nous (mah)», la 'Hokhma supérieure (Chochmah Ila'ah), etc.: «Ceci est le statut de la Torah», afin de faire descendre dans la 'Hokhma supérieure, depuis le niveau des lettres gravées, qui est au-dessus de la 'Hokhma.

וזהו אשר צוה הוי' לאמר. כי הנה שם הוי' הראשון זהו בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] כיו"ד נברא העוה"ב [העולם הבא] כו'

Et voici [le sens de] «qu'Havaya a ordonné, en disant». Car le premier Nom Havaya est le niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin): «le monde futur fut créé par le youd», etc.;

ושם הוי' הב' זה הוא בחי' סוכ"ע (ועיין בזח"ג [בזהר חלק ג] דקל"ח ע"ב. ובפי' האריז"ל [האריז' זכרוננו לברכה] שם. ועמ"ש בד"ה וירא ישראל את היד בענין פי' ויאמינו בהוי').

et le second Nom Havaya est le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin). (Voir le Zohar, partie III, page 138b, ainsi que le commentaire de l'Arizal à cet endroit; voir également ce qui est écrit dans le discours commençant par «Israël vit la main», au sujet du sens de «ils crurent en Havaya».)

ופי' צוה מלשון צוותא וחיבור שנתחבר ונמשך בחינת סוכ"ע אל בחינת ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וזהו לאמר המאמרות הן בחינת אותיות הנמשכים מחכמה בראשית נמי מאמר הוא ות"י בראשית בחכמתא כו',

Le sens de tsiva, «a ordonné», vient du terme tsavta, «compagnonnage» et union: le niveau de sovev kol almin s'unit au niveau de memalé kol almin et y est attiré. Et voici le sens de lemor, «en disant»: les paroles prononcées sont le niveau des lettres qui sont attirées depuis la 'Hokhma; «Béréchéit ("Au commencement") est aussi une parole», et le Targoum Yerouchalmi [traduit] Béréchéit par «avec sagesse», etc.

וכמ"ש והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך שבבחי' הדברים האלה יהיה נמשך בחי' גילוי אנכי מי שאנכי סתימו דכל סתימין וזהו אנכי מצוך בבחי' צוותא והתקשרות ממש והוא מ"ש אשר צוה הוי' לאמר.

Et comme il est écrit : « Et ces paroles que Je (Anochi) t'ordonne seront » : dans le niveau de « ces paroles » sera attirée la révélation de « Je (Anochi) suis Celui que Je suis », « le caché de tous les cachés ». Et voici le sens de « Je t'ordonne » (metsavékha) : sous la forme d'un compagnonnage (tsav-ta) et d'une union réelle. C'est là le sens de « qu'Havaya a ordonné, en disant ».

20 והיינו ע"י ויקחו אליך פרה כו' שבבחי' האפר זהו בחי' רצוא אם רץ לבך כו'

Et cela se réalise par « qu'ils prennent pour toi une vache », etc. : car le niveau des cendres est celui du ratzo, « si ton cœur court », etc.,

בכה ארוץ גדוד כו' להיות ואהבת בכל לבבך בשני יצריך כו' ואח"כ שוב לאחד הוא בחי' מים חיים
« Avec Toi, je cours contre une troupe », etc., afin qu'il y ait « Tu aimeras... de tout ton cœur », « avec tes deux penchants », etc. Puis vient « retourner vers l'Un », ce qui correspond au niveau de l'eau vive,

דהיינו מ"ש והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך כו'. שזהו יסוד כל התורה להיות בחי' רצוא ושוב.
c'est-à-dire ce qui est écrit : « Et ces paroles que Je t'ordonne seront... », etc. Car c'est là le fondement de toute la Torah : qu'il y ait le niveau du ratzo vashov.

21 ובכל מצוה ג"כ יש בחי' זו דרך פרט. אך כללות בחי' זו הוא ענין זה דפרה כו'.

Dans chaque mitsva également, on trouve ce niveau sous une forme particulière ; mais l'expression générale et collective de ce niveau est cette notion de la vache, etc.

ולכך הוא מעורר וממשיך בחי' חקת התורה להיות נמשך בתשב"כ [בתורה שבכתב] ותשב"ע"פ [ותורה שבעל פה], וזהו שאמר שלמה ע"ז אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני. לפי שהיא מעוררת למעלה מעלה מהחכמה כו'

C'est pourquoi elle éveille et attire le niveau du « décret de la Torah », afin qu'il soit attiré dans la Torah écrite et la Torah orale. C'est ce que Chlomo dit à son sujet : « J'ai dit : "Je deviendrai sage", mais cela est loin de moi » ; car elle éveille [un niveau] très, très au-dessus de la sagesse, etc.

(ומשם נמשך בבחי' חכמה וכענין אאלפך חכמה כו' וזהו נוצר חסד לאלפים כו' ועמ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה למה נסמכה פ' מרים, וגם ענין אפר הפרה היינו שמבחינת פר ה' נעשה אפר שהוא בח' י' פר אל"ף כמ"ש הפירוש בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)].

(Et de là, cela est attiré dans le niveau de 'Hokhma (sagesse), comme dans l'expression « Je t'enseignerai (a'alefkha) la sagesse », etc. ; et c'est là « Il préserve la bonté pour des milliers (alafim) », etc. Voir aussi ce qui est écrit dans Igueret HaKodech, dans le passage commençant par « Pourquoi le récit de Myriam a-t-il été placé à la suite ? », ainsi que la notion des cendres de la vache : du niveau de par-hé (para, la vache), elles deviennent efer (cendres), qui correspond au niveau de par-alef, comme l'explique le Likoutei Torah de l'Arizal.)

ובכל הנ"ל יובן מ"ש והיתה לעדת בניי [בני ישראל] למשמרת כו' שהוא לבד האפר שמקדשין ומזין ממנו עוד זאת היו מצניעין ממנו בחיל למשמרת כמבואר בפרש"י [בפירוש רש"י / בפירוש רש"י] ובמשנה ספ"ג [סוף פרק ג'] דפרה ובהרמב"ם [ובהרבי משה בן מימון].

À la lumière de tout ce qui précède, on comprendra ce qui est écrit : « Elle sera pour la communauté des enfants d'Israël une réserve », etc. : outre les cendres dont on se servait pour consacrer et asperger, on en mettait également une partie de côté dans le 'Hel (le rempart), afin de la conserver, comme l'expliquent le commentaire de Rachi, la Michna à la fin du chapitre 3 de [traité] Para et le Rambam.

והענין הוא לפי שבאמת בכל מצוה ומצוה יש בחי' רוי"ש [רצוא ושוב] והכח לזה נמשך מבחי' מעשה דפרה שהאפר פרה זהו כללות בחי' הרצוא כו'

La notion est la suivante : en vérité, chaque mitsva comporte le niveau de ratso et chov, et la force nécessaire à cela est attirée du niveau de l'acte de la vache ; car les cendres de la vache expriment, dans son expression générale et collective, le niveau de ratso, etc.

וע"ז נאמר והיתה למשמרת כו', וזהו מבואר ג"כ בפ' ראשונה דק"ש [דקריאת שמע] ואהבת ככל לבבך ובכל נפשך כו'

C'est à ce propos qu'il est dit : « Elle sera une réserve », etc. Cela est également expliqué dans le premier paragraphe du Chema : « Tu aimeras [...] de tout ton cœur et de toute ton âme », etc. :

זהו בחי' הרצוא ואח"כ והיו הדברים האלה זהו בחי' שוב כו' ושננתם לבניך ודברת בם כו',

cela correspond au niveau de ratso ; puis « Et ces paroles seront » correspond au niveau de chov, etc. ; « Tu les enseigneras à tes enfants et tu en parleras », etc.,

והיינו שצ"ל הדבור דייקא בתורה כנ"ל וקשרתם כו' וכתבתם כו' כי המים חיים צ"ל אל כלי דוקא
שהוא מעשה המצות שהן בחי' כלים כו':

c'est-à-dire que la Torah doit être énoncée précisément par la parole, comme mentionné plus haut; «Tu les attacheras», etc., «Tu les écriras», etc. : car l'eau vive doit être versée «dans un récipient» précisément, lequel correspond aux actes des mitsvot, qui sont des réceptacles, etc.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/chukas/1/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak